

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

IV. Probatur sententia nostra veterum Scriptorum auctoritate;

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

tator vero Theologo-Politicus pro more suo *ἱεροπολιτικῶν*, nullum sacrorum Librorum Canonem ante Machabæorum tempora concinnatum fuisse asseverat, cum ejus, qui Esdræ tribuitur, libri aliquot Machabaico ævo haudquaquam vetustiores sint. Trad. Theol. cap. 10.

II. His diligenter pensatis sententiis, verisimillimum mihi visum est, unicum editum fuisse Canonem, ab ea Synagoga, quæ Magna appellata est; cum in libris colligendis, digerendis, & adomandis primas partes ageret Esdras, vir patriæ antiquitatis, Ebraicorum rituum, sacrarumque literarum longe peritissimus: *ἱεροπολιτικῶν, ἢ νόμον ἱεροῦ διδασκαλὸς ἱεροπολιτικῶν. Scriba, & legum sacrarum insignis magister*, ut eum appellat Eusebius in Chronico; & ut Esdræ ipsius verbis utar, *Scriba velox in lege Moysi*. Cum itaque doctrina, & præcorum Codicum usu ac tractatione æqualibus suis antecelleret, dubium non est quin Librorum sacrorum conquirendorum, excutiendorum, ac dijudicandorum provinciam ei demandaverit Synagoga Magna Judæorum; sed ita tamen ut ipse de rebus à se mature expensis ad illam referret, quæ eas demum supremo arbitrio determinaret ac componeret. Unicus ante Christum editus fuisse videtur Canon ab Esdra cõpositus. & Synagoga magna auctoritate comprobatus. 1. Esdr. 7. 6.

III. Sciendum quippe est captivitate Babylonica solutos Judæos, & patriis laboribus redonatos, cum de cultu Dei instaurando, & divinis ac humanis legibus restituendis cogitarent, viros gentis suæ sapientia & eruditione florentissimos diversis temporibus iis negotiis administrandis præfecisse; Zorobabelem in his, Mardocheum, Josiam Josedeciden, Aggæum quoque, Zachariam, & Malachiam. Prophetas istos ex hac serie expungunt alii, qui hunc cœtum, ut dixi, Sapientibus, non Prophetis, constituisse volunt. Unde & Danieli dignitatem Prophetæ detrahunt, ut cum inter Synagoga Magnæ confessores collocent. Certe eum, & Ananiam, & Azariam, & Misaellem superioribus adjungit Maimonides in Jad Chazacah, sed contradicente Abrahamiele: & de Daniele quidem falsum esse supra nos ostendimus. Vocantur illi *ראשי הנהלה*. Principes captivitatis, & numero fuisse dicuntur centum ac viginti. Duodecim tantum ponit, ac nominatim etiam recenset Abrabaniel in Præfatione ad *נהלת אבות*. An ex 12 factum 120, proclivi sane lapsu? Cur autem Synagoga Magna *בנסת נהלה* dicatur à Judæis, discimus ex Tractatu Megilah, capite tertio, in Gemara: nempe quod majestatem in pristinum statum restituerit, non addito tantum ad reliquos Dei titulos titulo *נהלה*, in oratione quadam, ut ibidem habet Gemara, sed etiam quod totam Scripturam sacram curis suis reparaverit. Ejus initia ad Darium Hytaspiden probabiliter Rabbini referunt, cum nondum Babylone rediisset Esdras, ut quo tempore reficiebatur Templum, ejus quoque concelebrandi leges renovarentur. In eundem porro cœtum alii subinde ingenio præditi ac virtute sunt cooptati: velut Esdras, postquam Babylone reversus est. Quamobrem aliis porro, aliisque ascitis, & in decedentium locum junioribus suffectis, diuturna fuit hæc Synagoga, & per multos annos perseveravit. Nam & ex ea fuit Nehemias, qui ad Darii usque Codomanni & Alexandri tempora vitam prorogavit, & Simon cognomento Justus, qui Seleuci Nicanoris ævo summum Pontificatum tenuit, quemque postremum ex hoc consensu superfuisse narratur in Misna Thalmudica. Ad hanc sententiam plerique nobis præverunt Rabbini, aliis licet dissentientibus, quibus placet, non post multas ætates, & continuatam plurimorum hominum seriem, sed intra unius tantum ævi angustias Synagoga Magnam decessisse. Quæquam eam proprie Synagogam Magnam dicendam esse fatemur, quæ circiter Artaxerxis *ἡγεμονίας* tempora viguit. Disputatur de Synagoga Magna.

IV. Eam autem quam proposui opinionem locupletibus primum auctoribus tueor. Constans est enim omnium fere consensus, crematos in Hierosolymitano excidio, & in deportatione Babylonica amissos, aut neglectos Codices sacros Esdræ Artaxerxis Longimani ævo recuperata libertate reparasse. Etsi de modo quo res acta est, non satis convenit; cum alii numine afflatum, sacrum id quod superest opus dictasse velint; prioribus libris penitus abolitis. Ita sensit Auctor libri quarti Esdræ, qui decimo quarto capite commentitiam rei gestæ historiam explicavit. Futilem hunc Scriptorem secutus est Clemens Alexandrinus Stromatum primo. Secutus est eum quoque Theodoretus Præfatione in Psalms. Apertissime vero omnium Basilius in Epistola ad Chilonem. Et in eandem sententiam viri quidam docti recentiores abierunt. Propius accedit ad verum Irenæus, cum ait corruptas Scripturas Esdræ restituisse. Patria habent Tertullianus & Hieronymus. Clarissime vero Chrysostomus Esdræ Deo instinctum Scripturæ sacræ reliquias digessisse, & in unum corpus composuisse significavit. Accuratius etiam Auctor Synopsæos, quæ Athanasio tribuitur, sacros Codices per Captivitatis diuturnitatem, & populi incuriam amissos Esdræ ait penes se servasse, & suo demum tempore protulisse, ac publici juris fecisse. Profecto Mosaica Lege in exilio Ebræos non caruisse inde patet, quod Esdras se *Scribam velocem in lege Moysi* appellat: patet & ex capite nono Danielis, ubi Mosis liber tanquam superites, Probatnr non sra sententia veterum Scriptorum auctoritate; Iren. lib. 5. cap. 25. Tertull. De habit. mil. cap. 3. Hieron. adv. Helv. cap. 1. Chryl. Hom. 8. in Ep. ad Ebr. 1. Esdr. 7. 6. Dan. 9. 11. 13.

& vulgo cognitus, ac versari solitus, testis citatur. Nam quis credat tantam esse potuisse eadem ac vastitatem, ut ne apud privatos quidem homines ulla servata sint Codicum facrorum exemplaria? non apud Ezechielem, vel Mardocheum? ne apud ipsum quidem Jeremiam, quem Nabuchodonosoris iussu Nabuzardan militiæ magister ab omni injuria tutum præstitit? Certum est igitur Esdras Libros sacros dissipatos collegisse, & instaurasse. Utcunque vero egregius fuerit iste labor, fructu tamen caruisset, nisi accessisset publica Synagogæ auctoritas, quæ recognovisset opus, & expensum comprobasset, ejusque usum populo concessisset. Quapropter non quasi Esdræ, sed quasi Synagogæ ipsius opus ab Eliâ Levitâ, aliisque Rabbiniis habitum est. Hinc Thalmudista capite primo Baba bathrâ, vaticinia Ezechielis, librum Duodecim Prophetarum, Danielis, & Estheris libros, à viris Synagogæ Magnæ scriptos esse definiunt, quos ab aliis scriptos, ab Esdrâ collectos suffragio suo Synagogæ Magnæ firmavit. Memorabile habetur apud Josephum, libro primo contra Apionem, testimonium, quod omnino consuli velim. Gentilium enim suorum morem hunc esse ait, ut si qua ingruant bella, pace demum composita veteres Scripturæ à superstitionibus Sacerdotibus recognoscantur, pace demum composita veteres Scripturæ à superstitionibus Sacerdotibus recognoscantur, ac renoventur; nec unicuique de rebus sacris scripta in vulgus edere fas esse, sed Prophetis solum, qui Dei instinctu, & præterita, & præsentia sciunt: hinc duo solum ac viginti sacra Volumina, & ea sibi usquequaque consentanea gentem suam usurpare, veterem omnem anteaevi temporis memoriam complexa; à Mosis usque temporibus, ad Artaxerxis Longimani ætatem scripta; ab hac vero ætate singula fuisse relata in litteras, sed eandem quam superiora fidem minime esse consecuta. Ex his liquet post Babylonicâ bellâ ex more Judæorum instaurari debuisse Codices sacros, idque Sacerdotum superstitionum opera, qualis fuit Esdras; horam vero Librorum collectionem in Artaxerxe Longimano defuisse: quod sane fieri non potuit, nisi per Canonem publicâ auctoritate conditum, quo qui non continerentur, pari exitumatione carerent.

deinde argu-
mentis.

V. Nunc si argumentis pugnatè libet, primum subministrat Septuaginta Senum Interpretatio, quam cum Ptolemæi Philadelphi cura elaboratam esse consentiant omnes, ante hæc tempora collectos esse Libros sacros, constatque jam eorum Canonem oportuit. Convulsam enim & obtritâ reor eam sententiam, quæ Mosaicum duntaxat volumen à Septuaginta Interpretibus conversum fuisse fingit. Ab Israelitarum autem liberatione ad Philadelphum, nulla ejus condendi magis opportuna ac necessaria apparet occasio, quam post refarta ac recollecta sacra Volumina; nullus idoneior hujus operis auctor, quam Esdras. Quadragesimo præterea ac nono Ecclesiastici capite locum deprehendo, à nemine, opinor, adhuc observatum, unde vetustas Canonis præclare intelligitur. Nam cum sanctos plerisque viros Sirachides laudare institisset, in hisque Scriptores sacros fere omnes; postquam de Isaiâ, Jeremia, ac Ezechiele discessit, tum servato Canonis Judaici ordine, qui tribus his Prophetis Minores Duodecim subjungit, hæc addit: *Et Duodecim Prophetarum ossa pallulente de loco suo: nam corroboraverunt Jacob, & redemerunt se in fide virtutis.* Quibus statim subjicit Zorobabelem, & Jesum Josedeciden, principes Synagogæ Magnæ: non obscure significans post Duodecim Prophetas Synagogam Magnam extitisse. Itaque in unum librum jam compacti erant hoc tempore Duodecim Prophetarum vaticinia. Librum hunc haud dubie significat Stephanus, cum hæc Amosi verba recitans: *Numquid victimas & hostias obtulistis mihi annis quadraginta in deserto, domus Israël? Et suscepistis tabernaculum Moloch, & sidus Dei vestri Rempham, figuras quas fecistis, adorare eas?* scripta esse diceret in libro Prophetarum. Atqui collectio hæc Duodecim Prophetarum, & in unum corpus conjunctio, non nisi in sacrorum Voluminum redintegratione facta credi potest; cum nonnulli è Prophetis illis Duodecim exiguo annorum intervallo Esdræ reditum præcesserint; fortasse & vitam ad id usque tempus produxerint. Profecto antequam Scripturæ totius sacræ conderetur Canon, singulorum Librorum partes componi simul, & in unum corpus conflare, ac velut suo sibi Canone determinari oportuit. Psalmorum numerum definiri, & in unum colligi volumen necesse fuit, priusquam in generalem Canonem conjicerentur. Factum id ab Esdrâ docent Auctor Synopsos & Hilarius, atque ita vulgo credi: nos ab Esdrâ & Synagoga Magna factum diximus supra. Idem de libro Duodecim Prophetarum dictum velim. Inde est quod in Baba bathra docent Thalmudista, & post illos Abrabaniel, viros Magnæ Synagogæ Duodecim Prophetarum libros in unum volumen compegisse. Porro Sirachiden Ptolemæi Epiphaniis coævum fuisse probavimus, unde efficitur vetustiorum hæc ætate Canonem fuisse. Atque inde idem ac superiori argumentatione colligimus, nullum videri aptius ejus conficiendi tempus, quam post recompositos Codices sanctos; neque ulli probabilius ejus confectionem adscribi posse, quam Esdræ. Ad hæc cum Rabbino-

Eccli. 49. 12.

Ag. 7. 42, 43.
Amos 5. 25, 26.

Hilar. Prolog. in
Psalm.

Abrab. Prefat.
in 12.